

تورک یوردی

ناشری : تورک یوردی

مدیری : آق چوره اوغلی یوسف

۱۳۳۲ صای ۳ ۷ نیسان ۱۳۳۲ ییل ۵ جلد ۱۰ صای ۱۰۷

بوندن باشقەدە كوچك كوچك قىدلرى ، شۇن قىسمندە يازدىنى خبرلى ومثلا ۸ تۈزدە « رزى »
مدرىتتە ايتدىكى تعريضى جوق شايان مقتدر .

ملتجىلرك اولدقجه اختيارلرى صنفنه كىرن «تورك يوردى» ، كندىنى مسئوليتدن قورتاره .
بيله جك قادار ، مى دىل مسأله سندن بحث ايتمكه وقت بولايلىمشدر . «قايا خان مى ؟ قايا خان مى ؟» مسئله سى
حل ايتمك اوزره ، ايكى مفصل مقاله نشر ايتمش و بونك حله سائر اختصاص صاحبلىرى ده چاغىرمشدى .
بوكا اجابت ايدن اولمادى ايسه ، قضور «تورك يوردى» نك دكلدر . «تورك يوردى» ، هيسى دىل مسئله نه
حائذ اولمق اوزره اون قادار مقاله نشر ايدمىلىمش ، وبشقه مقاله لر ندمه ده فرصت بولدقجه بو مسئله يى
ايچه قورچالامه يه چالشمشدر .

کورو لیورک ، استانبول غزتله رینک ، دیل مسئله سی اوزرنده کی مساعیلری شایان تذکار
وتشکر در . احوالک فوق العاده لکی ده خاطره کتیریلیرسه ، بو مسئله اوزرنده ده جالیشدقاری
ادعا ایدله یلیر .

پتہ دی

اولی
نوقنام

توركان شونى

تورکيه خايجنده کی تورکلرده. — بو کونکی تورکيه خارچنده کی تورکلر ، محارب بر مملکتده قالمش اولديفندن احوالرينه دائريک آز معلومات الده ايدم بيلمکده يز . شو صوک کونلرده ، روسيه دوماينده ، تورک ... اسلام فرقه سی نامنه ، فرقه رئيسی ، قوتلوغ محمد ميرزا تيفکيلف ، طرفدن تورکلرک بو کونکی حالرينی سويله ين اوزون وشکایت آميز بر نطق ايراد ايدلشدر. بو نطقک بعض مهم قسملرينی بروجه آتی درج ايدیوروز:

سابق باش وکیل که خیرخواهانه بیاناته رغبتم محکوم ملتله و باخصوص - اسامانله قارشو حرب زمانده حکومت
تعقیب ابتدیی بولتیغه صالح زمانده کی بی دوام ایتمه در . آره ده کی فرقی ایسه سیاست جاریه دن طوفان جبر
و تضییقات تأثیری - اسامانلرجه پله شدله حسن ایدیلهرک صالح زمانده کندن ده و خیم بر سورتده چنگل عبور
تتمده قالمدر .

مسلمانى غلبه لك اولان بر ولايتده مسلمانلى عليهنه كوروايلى برميسيونر اجتماعى عقدايديلهرك اسلاميت عليهنه
نصرياتك الزميتنى مابين ترارلر اتخاذايد اعدرد. ميسيونرلك ايدن ديكر باستويوسلردنى مطبع رساله لر وعمومى قونفرانس لر
ايلاه اسلاميتى تحقير اعتكده دولر.

هسكرى حسته خانه لرنده مسلمان هسكلره آرزولرى خلافتنده قرآن كريمه بدل تاتارجه يازلس انجيل توزيخ ايديليور. بعضاده بو حركتلى مسلمان هسكل ياراليرنى اورتودونسانى قبوللري ايجون آچيقدن آچيغه تشويق اتمكه قدر واردير يايور. بولر هپ مأمورين اداره نك كيزلى رآي و ياد ديميله ياييليور. بوز بيكلارجه سى محاربه ده اولمكه اولان مسلمانلر ك بويله بر سياحت دينيه دن قلاباً معذب ومنكسر اولدقلرى بر زمانده حكومت ، كندى مسلمان تبعه سنك قنلارنى تطمين ايدمك چاك هيچ بر تشبثاده بولميور. ميلونلرجه مسلمانلر ك روحانى باشلقلى، «مفق» تميين ايديلير يكن جامعا ته ده رآي صورولق لارم ايكن ، آرزولرى خلافتنه اولدق مقام مذكوره بستانون غير معروف وتوجه عمومى ي غير حائز برهنك قونمى حكومتجه تعقيب ايدلس و بو بابده تماماً غير معتاد بر استيجال كوسترلشدور [۱].

[۱] بومستله ایچون «تورک یوردی» نلک ۸نجی جلد ۱۳نجی ساییدیله، ۹نجی جلد ۱۱نجی سایینه باقی. تورک یوردی

معافیہ خفیف و آخیر یارہی مسلمان عسکرلرہ تلقینات دینیہ ایچون ایجاب ایدن هسکری اماملرک تعینی مسئله سنده کی مستعجلیت ایسه بستیون غیر قابل تجویز بز تراخی و تانی به مبدل اولمشدر. مسلمانلرک ملی مکتبلرنده کندی لسانلریله تدریس خصوص سنده ده عینی حال حکمرمادر.

«ماورای قافقاس» ایله، «قافقاسیا» اویلاستلرندن (ایالتلرنندن) کان ژورناللر اوزرینه یرلی مأمورلرک کندی رأیاریله بر جوق غیر مشروع توقیفات و تفریبات وقوع بولمشدر.

بوژورنال قربانلریک بو درجه تدابیر شدیدیه معروض قالملریک سبیلری هنوز آراشدیریلمیور. معافیہ بو احوالک کافه سی، «پاطوم» و «قارص» اویلاستلرنده اوینانیلان مدهش فاجعه لرک یاننده هیچ مثابه سنده قالیور. مذکور او بلاستلرک مسلمان اهالیسی بردی بره قانون خارجنده اعلان ایدلایلر.

جرو شدت، غصب، قدین، چوجوق و اختیيارلرہ تجاوز و کنجلرک قتل عامی بورالرده آچبقدن آچیفه یابیش و قاعلری دوجار مجازات اولامشدر. بوژلرجه زنکین مسلمان کویلری یغما ایدیلرک خرابه زاره چورلمشدر.

یه جک، ایجه جک و مأودن محروم قیلان یوز بیسکارجه یتیملر طالعک حکمنه ترک ایدلش و بو دهمتلی جبر و ظلم قربانلریک حکومت محله دن حایه ملیب ایله ملری ترمسز قالمشدر. بو بایده حکومت یا مجرملره قارشو گوز یومش و یا امثالی گورلیان قانون سزلی ییلرک آنلره یاردیم ایلمشدر.

شیعیدی حکومت ارلرندن غیر حاکم ملتر حتمده خیرخواهاق سوزینی بنه ایشیدییور ایسه کده آرتق سوزه اعتمادن قالمیغندن فعلیاته منقلب اولاجنی زمانی بکله یوزر. بو بایده نه یایلق ایسته نلدیکنه دائر بیاناته مع التأسف تصادف ایتمیورر.

«ترقی پورلر» طرفندن درمیان ایدیلن آرزولرہ تماماً التحاق ایتمکله برابر کندی نقطه نظریعزدن الزم صایدیغمن بوجه آتی و تأخیری قابل ارلمان دبله ککرکده وجوده کتیرلسنی نمی ایدرز:

«مذهب و ملیت ایله علاقه داراولان بوتون تحدیداتک رفی، تبدیل مذهب حقنده قانون تنظیمی، و دو ما انتخاب قانونسک تعدیلی.»

تورکیه حقنرہ. — آلمان مبسوتلرنندن «طراوب» و یانه ده بر قونفرانس و بره رک، چناق قلمه یی زیارتندن آلدینی احتیاساتی حکایه ایتمشدر. معوث، تورک عسکرینک اوصاف عسکریه سنه حیران اولدیغنی سوله مش، و تورکیه نك آوروپالیار طرفندن برایشتمه مملکتی اولاق اوزره تلقی ایدیله سنی توصیه ایتمش، و خرسیتیان میسیونرلریک تورکیه ده فعالیت کوستره سنه معارض اولدیغنی بیان ایتمشدر. تورک یوردی محترم معوث افندیکنک نظریک پله طوغرو اولدوغنی، و تورکیه ایله دوست کچینمک ایسته ین آوروپالی دولت و ملتله، بونی کندیارینه بر دستوو ایدیلر، منفعتلری مقتضیاتندن بولدیغنی علاوه به لزوم کورمکده در.

آتلی ایزه یلر. — «اسکی شهر» اعدادیسی ایزجیلری کچن جمعه کونی، آتلی اولرق بر یوروش یامشدر. بو یوروشه اللی قدر افندی ایله، مدکور شهرک معارف مدیری، «قرجه حصار» غزنه سی مدیری و اعدادی مکتبی مدیری سکارده اشتراک ایتمشدر. بو خبری یازان «قرجه حصار» غزنه سی:

«اسکی تورکارک جندیلیکی، سوارلیکی جهانک هر طرفنده شایع اولاشدی. اک بیوک اکانجه، اک مهم سپور بارکی ایدی. سنلرک رخاوی، عطالقی بومهم سپوری یوق ایتدی. اونک برینه مسکین قهوه لر، اسقامبیل و طاوله اوینولری قائم اولدی. کجه کوندوز آت اوزرنده کوزن، بورولیان مسلح و کوربوز ملت اوطورمنی ترجیح ایلدی؛ اسکی قوی، چوبک، ایری آتله عزدی اثر قالدی؛ زنکینلر قایلرند بر هج آت بسلرکن اونلرک برینه سربلر قائم اولدی؛ حکومت اوردویه آت مبابه سی خصوص سنده چوق زمانلر ممالک اجنبیه به سراجته محبور قالدی.

«اسکی شهر، تورکارکک مقریدر. کیم بیلر بوراده نه سواری اکانجه لری واردی؛ کیم بیلر نه قدر مراقلی جریدر اوینولری اوینایردی؛ حالبوکه بوکون اسکی شهرده آت مراقلیسی قاج آدم کوستریلر ییلر!!»

«ملی غنمه لریمیزی ده کنجلریزک، مکتبلریزک خاق ایده چکنه قناعت و ایمانز وار.» دیورکک پک طوغریدر.

آغاچ بابرامی. — اسکی تورکارده طبیعت و بوجلهدن اوله رق «آغاچ» بک محترمدی. تورکارک، باش آغاچلره حرمتی بک بیوکدی. اسکی تورک قبیله لرله مشترک اولان بک چوق فادات و عنعنه لرینی صاقلا یوب بو زمانه قدر کتیردن «چرمیس» (چیرمش) قومنده، آغاچلر دینه کیدوب «قولاآت» قربان ایتمک و آغاچلر یارقا چیتاردینی وقت «یارقا بابرامی» باقمی حادی بو کونده ده یشایور. بش اون ییل اولیسی، معرفتاً اولدقجه قراکلی اولان برتورک کوننده بر قوجه قارینک بر عیسی آغاچی «آخرت دوست» طوتدیفنی و یکن سنه لده ایتدیکم سیاحتلر ایتاسنده ده «قازاق - قیرغیز» تورکارنده بمضاً «طوو» (قیصر) قادینلرک مقدس ساییلان آغاچلر پاشنه کیدوب «تونه دیکنی» [کیجه یی اوراده کچیره رک چوق دیله دیکنی] کوردمدی.

آغاچلره حرمتک اعتقادات باطله یه طائد افسامندن صرف نظر اولندیغی حالده، آغاچلره محبت و اونلرک محافظه سنه تکثرینه اعتنا، حفظ صحت و اقتصاد جهتلرندن بک فائده لیدر.

آغاچلری تقدیس، بوقائده یی اولاری قسماً تأمین ایدردی. فقط صوک زمانلرده آغاچلره محبت اکلمش و اونلری محافظه یه اعتنا بوسپوتون متروک بر حاله کلمشدر. حتی او درجه لرده که بالارینک دیکمش و بو بوتمش اولدیغی عیسی آغاچلری، اودون یزینه کسوب یاقان بر چوق آداملر بولنوردی. بو حالک آناطولیده دوامی حالا کورولمکده ایسه ده، آرتق عکس جریان ده، حد اولسون باشلاشدر. کینشجه میدانلق یزلی تمیزلره رک بر یارق حاله کتیرمک، اوتیه برییه آزچوق آغاچ و چیچک فدانلری دیکمک شو صوک برایی ییل ایچنده ابی کوزه کوره تور بر حاله کلدی. یکن هفته، بزی بوجهندن ممنون ایدهن بر بارامدن کونده لک فزته لر بحث ایدیورلر؛ مقری کوننده، آتیا لیده باغچه سی پایلاجق بر رده مقری کوی، محمود شوکت پاشا، اسکندار نمونه مکتبلری و خواجه مصطفی پاشا مکتبی، بارباروس خیرالدین پاشا مکتبی ایله مقری کوی روم و ارمنی مکتبی طلبه لری طرفندن بر آغاچ بابرامی پایلشدر. «غلطه سرا» سلطانیسی تربیه بدیه معلمی قانی بک ریاستی آلتنده طویلانان و بیکی متجاوز اولان بو طلبه، مذکور بره کله رک بر مقدار آغاچ دیکمشلردر.

شایان تقدیر اولان بوتشیت و حرکتک، مملکتشده چوقجه ودها ممومی بر صورتده پایلاماسی و نتیجه ده موفق اولق ایچون، دیکمش آغاچلرک یلشه سنه، نشو و نما سنه ده ابی بافیلاماسی تمی ایدره ز. چونکه بالکز دیکمک کفایت ایتمز، باقمق و بو بوتمکده او قدر لازمدر.

شرکتلر. — سیواسده بر نقلیه شرکتی تأسیس ایدیلشدر. مقصدی اولجه یازدیفنر نقلیه شرکتلرینک مقصدینک عینیدر. موفقیت دیله رز.

بوداشته ده آلمایفمز مطبوع بر ورقده شویله یازیلیر: — حربک باشلانمشدن بری ماجار اهلایسی تورکارک احواله، تورک ادبیاتنه چوق مراق کوسترمکده در. بوتک ایچین بول بودو اقدی، تورکارک حرب شعرلرینی ماجارجه یه ترجمه ایدرک، بش آلتی هفته صوکره نشر ایتمیه قرار ویرمشدر. بودو اقدی نک کافی مقدارده تورکجه کتابلری بولنمادیغندن بونوع شعرلر یازمش اولان تورک شاعرلرندن کندیسنه یارديم رجاسنده بولنیور. تورک شاعرلرینک، شعر مجموعه لرینی، ترجمه سی طلب ایتدکلری شعرلرینی اشارت ایدرک و قیصه جه ترجمه حاللری ایله امضالرینده علاوه ایله رک مومالیه کونده رملری رجا اولنیور. ماجارجه انتشار ایدمک کتابده هر شاعرک ایکی شعری، ترجمه حالی و امضاسی بولنه جق و کتابک انتشارینی متعاقب اثری بولونان ذاته بر نسخه سی تقدیم اوله جقدر. کتابلرک کونده ریله جکی آدرس شودر:

M. Paul Bodo', journaliste, Boudapest (Hongrie) Aulich-u 4/6 III.